

Destination Lapland @ Äkäslompolo

Hannukaisen kaivoshankkeen tilannekatsaus

Leif Ramm-Schmidt

leif@rsconsulting.fi

*Ylläksen
Ystävät*

Ylläksen Ystävät Joulunajan Ystävätilaisuus
Äkäslompolon koulu 28.12.2023

Ajankohtaiset asiat

- Lyhyt kertaus: Mikä hanke?
- Mitä ovat saaneet aikaiseksi?
- Ympäristö- ja vesitalouslupahakemus (AVI)
- Kaivoslupahakemus (TUKES)
- Kaivoskaava (HaO)
- YVA-asia
- Koetoiminnasta
- Kaivosyhtiön sidosryhmäkyselystä
- Kaunis Iron tilanne
- Rautarikasteen hintakehitys
- Edunvalvonta Ylläs 250

Kysymyksessä Euroopan suurin rautakaivos-avolouhos, jossa sivutuotteena kupari-kultarikaste

Rautaruukki Oy ja Outokumpu Oy louhivat rautaa pienessä mittakaavassa Rautuvaarassa ja Hannukaisessa 1975 – 1990. Louhinta päättyi v. 1990 kannattamattomana.

Uusi hanke alkoi valtauksella v. 2005, Northland Mines Oy (omistaja Northland Resources)

Löytyi lisää malmia (n. 30% rautaa sekä kuparia 0,18% ja kultaa 0,1 g/t)

YVA-vaihe käynnistyi joulukuussa 2010, ELY hyväksyi v. 2014 puutteista huolimatta

Northland Resources konkurssiin v. 2014 - Uusi omistaja v. 2015 Tapojärvi Oy,

Tytäryhtiö Hannukainen Mining Oy perustetaan

Kaivosluvituksen toisistaan riippumattomat prosessit:

- **YVA-vaihe (ELY-keskus)**
 - Naturalausunto (ELY-keskus)
- **Kaivoslupahakemus (TUKES)**
- **Ympäristö- ja vesitalouslupahakemus (AVI)**
- **Kaavoitus (kunta)**

**Kaikissa prosesseissa on kuulutus ja kuulemisvaihe.
Päätöksistä saa valittaa.**

ELY-keskus = Elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus
TUKES = Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
AVI = Aluehallintovirasto

*Uläksen
stävät*

Hannukainen kaava-alue

Hannukainen uusi
kaava-alue 87 km²
Kaivospiiri yht. 30 km²

Hannukainen
vanha piiri
1,1 km²

Hihnakuuljetin
9 km

Jätevesi putkella
Muonionjokeen,
rautatie

Lähimmät asutukset 300 m
avolouhoksesta

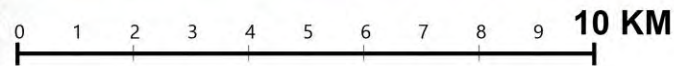
7 km
ÄKÄSLÖMPÖLO

YLLÄSTUNTURI

YLLÄSJÄRVI

LUOSU

RAUTUXAARA

YLLÄKSEN ALUEEN OSAYLEISKAAVA 2008 JA
HANNUKAISEN KAIVOKSEN OSAYLEISKAVALUONNOS 2016

Kaava-alue, jos
Ylläksen päällä

Hannukainen kaava-alue

Hannukainen uusi
kaava-alue 87 km²
Kaivospiiri yht. 30 km²

Hannukainen
vanha piiri
1,1 km²

Hihnakuuljetin
9 km

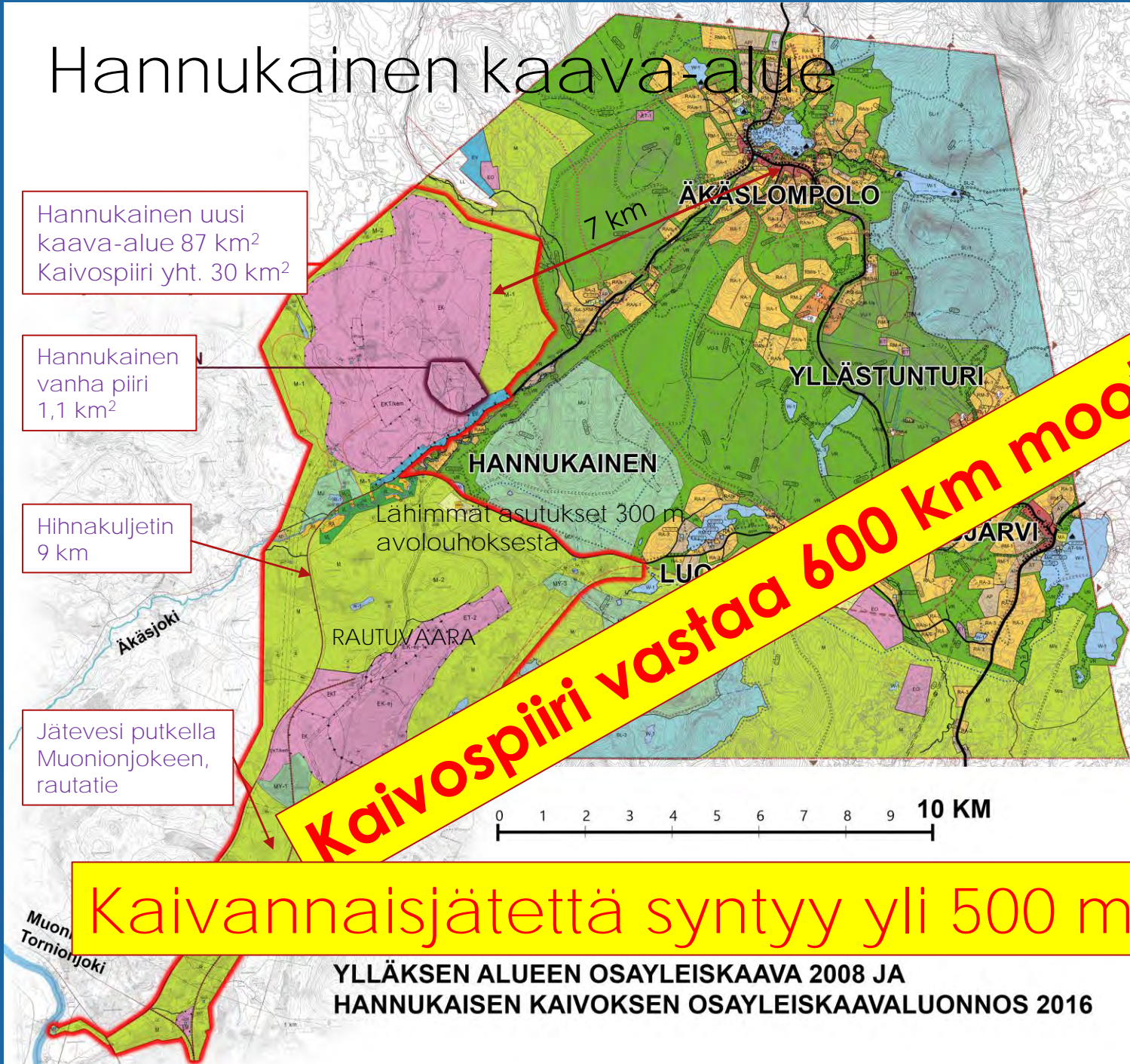
Jätevesi putkella
Muonionjokeen,
rautatie

Kaivospiiri vastaa 600 km moottoritietä!

Kaava-alue, jos
Ylläksen päällä

Kaivannaisjätettä syntyy yli 500 miljoonaa tonnia

YLLÄKSEN ALUEEN OSAYLEISKAAVA 2008 JA
HANNUKAISEN KAIVOKSEN OSAYLEISKAVALUONNOS 2016

MITÄ ON SAATU AIKAISEKSI 13 vuodessa?

➤ Kaivoslupa	Ei vielä myönnetty
➤ Ympäristö- ja vesitalouslupa	Hakemus jätetty tutkimatta
➤ Kaava	Hallinto-oikeudessa
➤ YVA	Pitää ehkä tehdä uudelleen
➤ Naturalausunto	Pitää tehdä uudelleen

Yksikään lupa ei ole vielä voimassa!

AIKATAULU KAIVOSYHTIÖN MUKAAN

2025

Rakentaminen

Hannukaisen kaivoksen alkuinvestoinnit tulevat olemaan 300 M€, jolla rakennetaan muun muassa rikastamo, vedenkäsittely ja infra. Palvelut pyritään ulkoistamaan paikallisille yrityksille. Rakennusaikana kaivos työllistää suoraan noin 500 henkilöä.

Tyypillinen räjähdys

<https://hannukainenmining.fi/hannukainen-mining-arvot/aikataulu/>

2028

Toiminta alkaa

Louhinta tapahtuu kahdessa avolouhoksessa, aluksi Hannukaisen louhoksessa ja myöhemmin myös noin kahden kilometrin päässä pohjoisempana olevassa Kuervitikon louhoksessa. Maksimaalisella vuosituotannolla kaivoksen toiminta-aika on noin 20 vuotta, mutta se voi olla pidempi, jos malmivarantoja löydetään lisää tuotannon yhteydessä.

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

Yhtiö jätti hakemuksen toistamiseen 10.12.2021

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijaa täydentämään hakemustaan 18.1.2022, 31.5.2022, 27.6.2022, 19.8.2022 ja 9.9.2022, yhteensä **83** täydennyskysymystä koskien mm.:

- ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset luvanvaraiset toiminnot
- toiminnan aloittamis- ja valmistelulupahakemukset
- poikkeuslupahakemukset, sopimukset, käyttöoikeudet ja asiaan liittyvät aiemmat päätökset
- asianosaistiedot
- ympäristövaikutusten arviointimenettely
- Natura 2000 -asiat
- kaivoslupahakemus
- toiminta ja rakenteet
- purkuputken lupa-asiat

- vesienhallinta
- kalatalous ja kalat
- uoman siirto
- kemikaalit
- kaivannaisjätteet
- vesien käsittely ja päästöt vesiin
- valopäästöt
- pohjavesialueet
- vesienhoitosuunnitelma
- suunnitelmat
- käännökset
- epä johdonmukaisuudet ja/tai korjattavat asiat hakemuksessa.

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

Koska aikaa on kulunut kohtuuttomasti eikä ole tietoa tarvittavasta lisääjasta, AVI hylkäsi 15.12.2023 jatkoaikapyynnön ja päätti jättää hakemuksen tutkimatta

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto hylkää hakijan pyynnön hakemuksen täydentämisen määräajan jatkamisesta.

Aluehallintovirasto jättää ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksen tutkimatta.

AVI:n päätöksen perusteluista ilmenee, että hankkeen pitkittyminen aiheuttaa haittaa muulle maankäytölle, elinympäristölle, työnteolle jne.

AVI ottaa nyt ensimmäisen kerran päätöksessään huomioon muut elinkeinot, jotka kärsivät hankkeen tuomasta epävarmuudesta!

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

Täydennykset piti alunperin toimittaa AVI:lle 31.10.2022 mennessä

Yhtiö pyysi ja sai jatkoaikaa täydennyksille

- 28.02.2023 mennessä
- 24.03.2023 mennessä
- 30.11.2023 mennessä

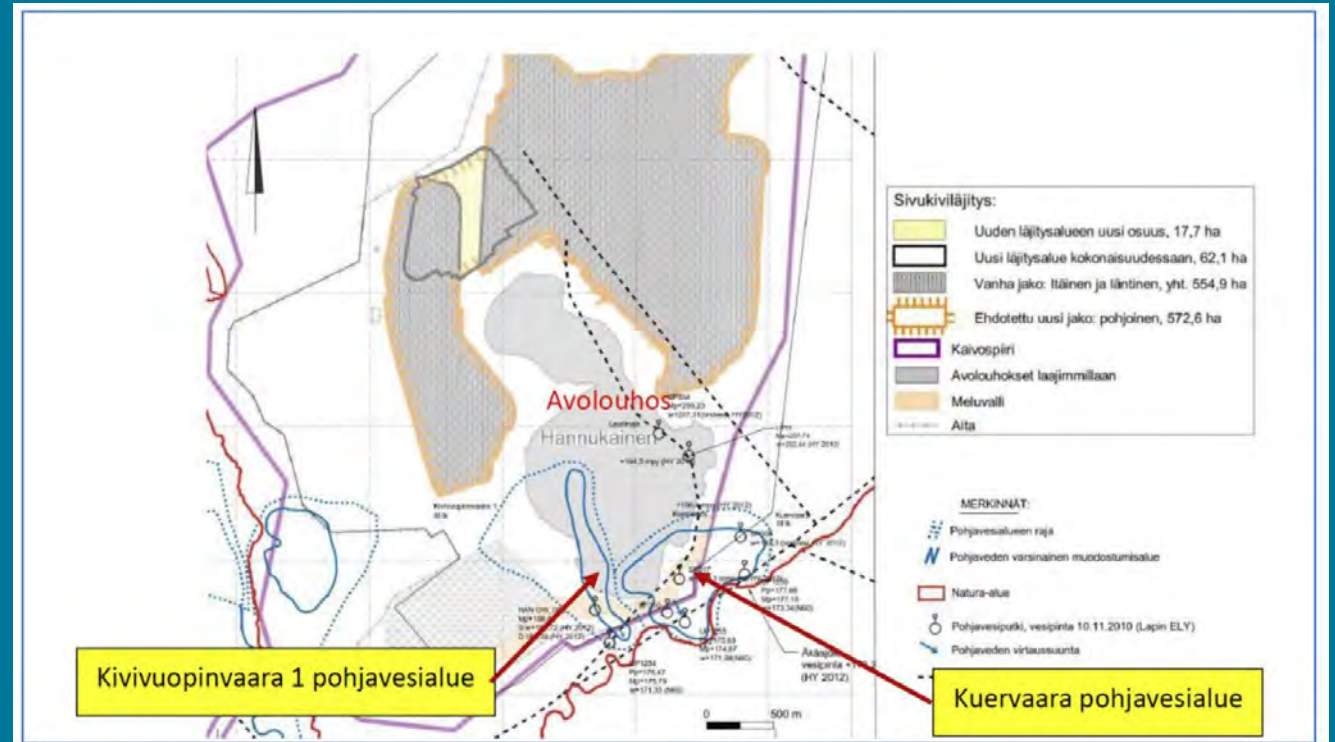
Yhtiö pyysi edelleen jatkoaikaa

- 29.03.2024 (ei myönnetty!)

➤ Yhtenä ongelmana Hannukaisen alueen pohjavesien luokitusmuutos, joka on kesken

➤ Vuonna 2017 ELY totesi, että Kuervaaran ja Kivivuopionvaaran pohjavedet voitaisiin poistaa veden heikon laadun vuoksi. Antoisuus on riittävä. Edellinen kaivostoiminta oli peruuttamattomasti pilannut pohjaveden. Perustelu oli virheellinen

➤ Viranomaisneuvottelussa 29.11.2022 ELY totesi, että alueet eivät ole poistumassa luokituksesta (lain mukaan ei saa poistaa?)

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA - POHJAVESIASIA

Yhtiö pyysi AVI:lta lupaa tutkia pohjavedet uudelleen itse. Tutkimuksen suoritti AFRY kesällä 2023

- Raportin mukaan Kuervaaran ja Kivivuopionvaara 1:n uusista tutkimusputkista (5 kpl) ei juurikaan saatu vettä, maaperä on iskostunutta silttistä hiekkamoreenia lisäksi veden laatu on huono
- Yhtiön johtopäätös: Esiintymät eivät täytä pohjaven luokitukselle asetetut vaatimukset

Tulos on ristiriitainen aikaisempien tutkimusten kanssa (esim. Helsingin Yliopisto v. 2011 - 13)

”Alueen maaperä koostuu moreenien sijasta jäätikön sulamisvesivirtojen kasaamista hiekoista ja sorista. Nykyisten jokien laaksoista löytyy lisäksi lajittuneita hieikkoja Hiekka- ja sorakerrostumien vedenjohtavuus on verrattain hyvä ja ne sisältävät huomattavia määriä vettä.”

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

Kustannus hakijalle:

Aluehallintovirasto määrää.....toteutuneen työmäärän perusteella maksun, jonka suuruus on 60 euroa/tunti. Asian käsittelyyn on kulunut yhteensä **530 tuntia**.

Asian käsittelymaksu on näin ollen **31 800 euroa**.

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

Kaivosyhtiön ilmoitus:

”Emme voi muuta kuin odottaa pohjavesiluokituksen valmistumista ELY-keskuksessa ja toimittaa sen jälkeen Kolarin kaivoshankkeen ympäristölupahakemuksen täydennyksineen Aluehallintovirastolle”.

Tämä olisi jo kolmas hakemus

TUKES saattaa myöntää kaivosluvan vuonna 2024

ELY-keskus huomauttaa vastaselityspyynnön vastineessaan 30.10.2023 Natura-lausunnon merkityksestä, erityisesti hankkeen yhteisvaikutukset Kaunis Ironin hankkeen kanssa, jota siis pitää selvittää

= >Tämä voi pitkittää päätöstä

ELY huomauttaa edelleen, että TUKES:in on otettava huomioon hankkeen ympäristövaikutukset (Kaivoslain 3§):

”Vesienhallintajärjestelmissä ja muissa vastaavissa järjestelmissä tai niihin liittyvissä rakenteissa mahdollisesti ilmenevät viat, vauriot, rakenteelliset puutteet/virheet tai muut vastaavanlaiset ongelmatilanteet aiheuttavat, turvallisuuteen liittyvien asioiden lisäksi, riskin ympäristön vahingoittumiselle.”

Yhtiön 30.11.2022 vastineen mukaan nämä asiat “eivät kuulu kaivoslakiin”

KAAVA-ASIA

Tuomioistuinlaitos
Domstolsväsendet

Kaavavalitus on edelleen ratkaistavana Hallinto-oikeudessa, päätös alkuvuonna 2024?

Lisätäydennyksiä jätetty vielä joulukuussa 2023

AVI:n päätös jättää ympäristölupahakemus tutkimatta voi vaikuttaa HaO:n päätökseen

YVA-ASIA

YVA:n mahdollinen uusiminen on edelleen käsittelyssä

HANNUKAISEN KOETOIMINTAA

Hannukaisen kaivoshankkeessa testataan uutta materiaalia kaivostoiminnassa syntyvien sivukivikasojen peittämiseen

Tavoitteena on yhtiöiden mukaan kehittää uusia ratkaisuja kaivosten ympäristövaikutusten hallintaan.

Lapin Kansa 14.8.2023

Kysymyksessä metsäteollisuuden soodasakkajätteen, eli Beliittisementin hyötykäyttö sivukivikasojen peittämiseen ja sulfaattipitoisen jäteveden sitomiseen.

Jätettä syntyy UPM:llä 60.000 t vuodessa. Riittää muutaman hehtaarin peittoon.

Hanke saa täystyrmäyksen tiivisrakenneasiantuntijalta. Rakenne murtuu, kun alusta painuu.

SIDOSRYHMÄKYSELY

Hannukainen Mining:

Kolarin kunnan asukkaille suunnattiin Kolarin kaivoshanketta koskeva sidosryhmäkysely, jossa selvitettiin **kolarilaisten** suhtautumista kaivoshankkeeseen sekä heidän odotuksiaan ja huoliaan hankkeeseen liittyen.

Vastaukset näihin ja muihin esitettyihin kysymyksiin on mahdollista tulla kuulemaan keskiviikkona 10.1.2024 kello 15 tai kello 17 Kolarin kunnan valtuustosaliin. Tutkimustuloksia esittelee kyselytutkimuksen toteuttaja EPSI Rating.

SIDOSRYHMÄKYSELY

Hannukainen Mining:

Kolarin kunnan asukkaille suunnattiin Hannukainen Miningin kaivoshanketta koskeva sidosryhmäkysely, jossa esitettiin kolarilaisten suhtautumista kaivoshankkeen toteutukseen sekä heidän odotuksiaan ja huoliaan hankkeeseen liittyen.

Vastaukset näihin kysymyksiin esitettiin esitettyihin kysymyksiin on mahdollista tulla kuulemaan kyselytuloksia maanantai 10.1.2024 kello 15 tai kello 17 Kolarin kunnan valtuuston kokouksessa. Kokouksen tuloksia esittelee kyselytutkimuksen toteuttaja EPSI Rating.

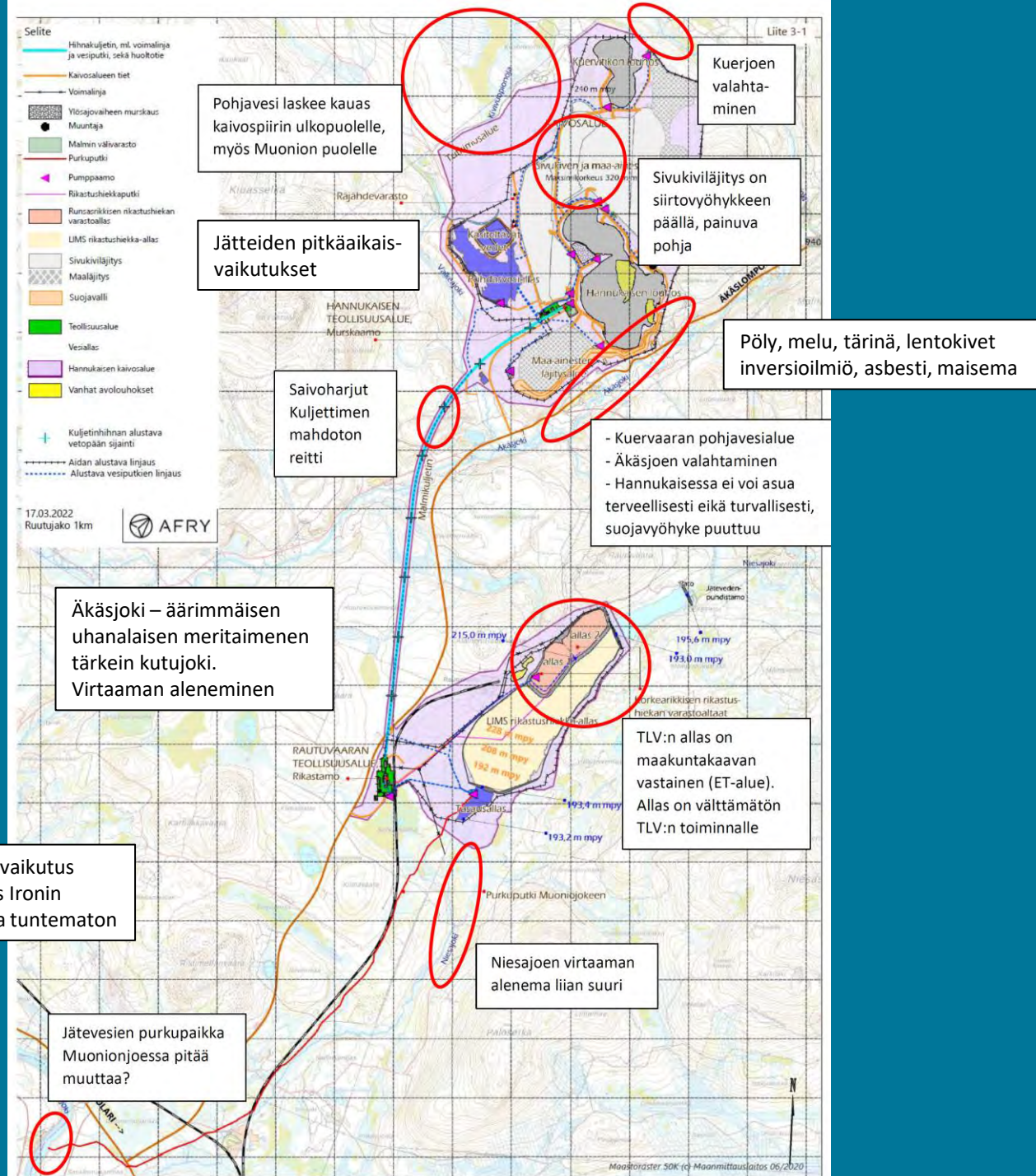
Vapaa-ajan asukkaita ei mitään kysytty!

HANKKEEN ONGELMA-ALUEITA

Äärettömän herkkä luonto
Natura-alueiden ympäröimä

Onko hanke ylipäättään
mahdollinen?

“Mission impossible?”

KAUNIS IRON – VALITUSLUPA MYÖNNETTIIN

- Ympäristölupapäätöksestä valittiin Svean Hovioikeuteen (ELY-keskus, eri järjestöt ja yksityishenkilöt Ruotsissa ja Suomessa)

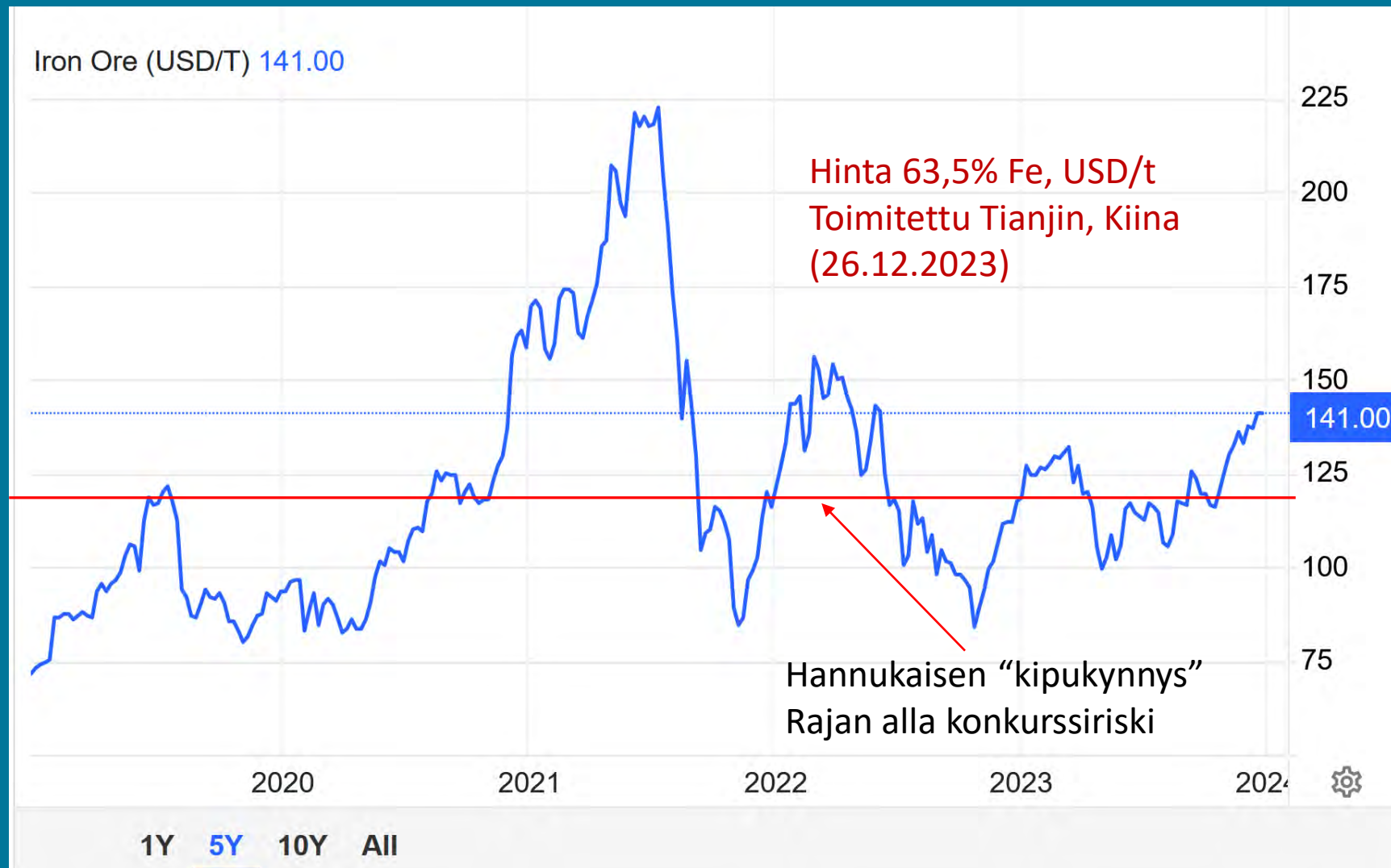
PRESSMEDDELANDE - 3 OKTOBER 2023 15:17

Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd

”Mark- och miljööverdomstolen finner att det underlag som lagts fram av bolaget grundas på relevanta bedömningar och beräkningar. Det som anförts av andra parter ändrar inte domstolens bedömning.”

- Yhtiö toteuttaa sulfidimalmien rikastamisen valituksesta huolimatta (Umeå Tingsrätt myönsi tämän oikeuden).
- Prosessi käynnistyy tammikuussa 2024
- Tässä käytetään ennätysmäärä ksantaatteja, ei ole poistotekniikkaa, selkeytysallas alimittainen, kemikaalien arvio virheellinen y.m.
- **Kukaan ei tiedä, mitä jätteitä Muonionjokeen tullaan laskemaan....**

RAUTARIKASTEEN HINTAKEHITYS

KIITOS

Alavashop
Hotelli Ylläshumina
Hotelli Ylläsrinne
Jemes Sport
Kuer Kievari
Kohta Coworking
Kuukkeli
Lapland Hub
Lapland Hotels
Luxury Lodge
Ravintola Rouhe
Ravintola Poro
Mailan Putiikki
SportCorner Ylläs
TunturiFlow
Tunturikaluste
Viestintätoimisto Drum
Velhon kota
Ylläksen Yöpuu

Ylläs Experiences, Adventures & Safaris
Äkäslompolo Sportshop

Ylläksen
Istävät